

věci, jež držel. Tyto výsledky řízení nevystihl a nezhodnotil nalézací soud patrně proto, že neměl na zřeteli podstatný znak zločinu podle § 93 tr. zák., že si pachatel musí býti vědom protiprávnosti svého jednání a že tohoto vědomí tu není, považoval-li člověka, kterého zadržel, bezelstně za nebezpečného, při čemž nebezpečnost nemusí býti spatřována v trvalých vlastnostech, nýbrž může býti shledána i ve způsobu, jak se dotyčná osoba v rozhodné době chovala, najmě v tom, že podnikala protiprávní útok na statky zákonem chráněné, třebaš na jmění (rozh. sb. n. s. čís. 2015, 2490, 2690). Uvěznil-li tedy obžalovaný Václava K-a a Josefa T-a jen proto, že se mu to jevilo býti nutným obranným prostředkem k odvrácení svémocně a s opominutím vrchnosti (§ 19 obč. zák.) předsevzatého pokusu odnésti věci, o nichž se obžalovaný domníval, že jsou jeho, a nepřekročil-li při tom hranice nezbytné k dosažení tohoto účelu, nešlo o neoprávněné omezování svobody lidí, jak je má na mysli § 93 tr. zák. Zmateční stížnosti bylo tudíž podle § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti první stoličce k novému projednání a rozhodnutí. Na nalézacím soudu bude, by náležitě zhodnotil všechny výsledky průvodního řízení, důležité z právních zásad tu vyslovených, najmě i ony výsledky neprávem pomínuté, a by podle toho vynesl nový rozsudek.

Čís. 4536.

Byl-li usmrcený pojištěn proti úrazu podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888, nezávisí beztrestnost přečinu podle § 335 tr. zák. z důvodu promlčení na tom, zda byla škoda po rozumu § 531 b) tr. zák. nahrazena pozůstalým (matce), jimž úrazová pojišťovna škodu nahradila, nýbrž na tom, zda byla nahrazena této pojišťovně, třebaže ji po rozumu § 45 cit. zák. na obžalovaném nežádala.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Zm II 88/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 19. ledna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud řešil nesprávně (právně mylně) otázku, není-li trestný čin obžalovanému za vinu dávaný promlčen. V tomto směru uvádí napadený rozsudek v rozhodovacích důvodech toto: »Trestní řízení proti obžalovanému bylo usnesením okresního soudu v Hranicích ze dne 2. května 1929 podle § 90 tr. ř. zastaveno a bylo v něm zase pokračováno, když byla usnesením krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 3. července 1930,

a usnesením vrchního soudu v Brně ze dne 18. července 1930 povolena obnova trestního řízení. Mezitím uplynula sice jednorroční promlčecí lhůta § 532 tr. zák., promlčení však nenastalo, poněvadž obžalovaný škodu nenahradil (§ 531 b) tr. zák.), nanejmeně nenahradil matce usmrčeného pohřební a jiné s tím spojené výdaje. Obžalovaný ani netvrdí, že někomu škodu nahradil. V trestním řízení se nezjistilo, zda nebo v jaké míře byly matce usmrčeného ony výdaje uhrazeny Dělnickou úrazovou pojišťovnou. Zaplatila-li však ony výdaje Dělnická úrazová pojišťovna, utrpěla jednáním obžalovaného škodu tato pojišťovna, která má nárok na její náhradu podle § 45. zák. čís. 1/1888 ř. zák. Že snad matka usmrčeného na obžalovaném náhradu škody nežádala, nepadá na váhu, poněvadž předpokladu § 531 b) tr. zák. nebylo by vyhověno ani, kdyby se byla nároků na náhradu škody vzdala (rozh. čís. 2400 sb. nejv. s.), a stačilo v té příčině již zahájení trestního řízení.« Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska onoho důvodu zmatečnosti namítá, že rozsudek nezjišťuje, zda Dělnická úrazová pojišťovna nahradila matce usmrčeného vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 pojištěn proti úrazu, výdaje v rozsudku uvedené, ač zjištění, zda se tak stalo, či nikoli, jest důležité pro posouzení, zda je tu podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák. či nikoliv.

Zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 o pojišťování dělníků proti úrazu ustanovuje v § 46: »Pojištěnec neb osoby po něm pozůstalé mají právo uplatňovati proti podnikateli nárok na náhradu škody jen, byl-li úraz při práci úmyslně způsoben některé z osob v § 45 odst. 1 a 2 jmenovaných. V takovém případě jest nárok omezen na částku, o kterou náhrada oprávněnému podle platných předpisů náležející (§§ 1325 až 1327 obecného zákonníka občanského) převyšuje onu, na kterou má podle tohoto zákona nárok.« Uváží-li se, že úraz, o nějž tu jde, nebyl podle rozhodovacích důvodů rozsudku způsoben některou z osob v § 45 odst. 1 a 2 cit. zákona z roku 1888 jmenovaných úmyslně, nýbrž byl podle skutkových zjištění rozsudkových způsoben jen nedbalostí obžalovaného jako podnikatele, je zřejmo, že matce usmrčeného nepříslušel, byl-li usmrčený po rozumu cit. zákona proti úrazu pojištěn, proti obžalovanému jako podnikateli vůbec žádný nárok na náhradu škody. Nedal-li tedy obžalovaný vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona o pojišťování dělníků pojištěn proti úrazu, »podle svých sil« — toto v § 229 b) tr. zák. uvedené omezení platí i pro případy § 531 b) tr. zák. (rozh. čís. 2523 sb. nejv. s.) — matce usmrčeného náhradu, nelze z toho nikterak dovozovati, že nesplnil podmínku § 531 b) tr. zák., an nebyl vůbec povinen dáti jí náhradu po rozumu § 531 b) tr. zák., t. j. nahraditi jí »podle svých sil« škodu z trestného činu přímo plynoucí. Povinnost obžalovaného nahraditi matce usmrčeného tuto škodu přicházela by tu v úvahu jen, kdyby bylo zjištěno, že usmrčený nebyl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 proti úrazu pojištěn. Otázkou, byl-li usmrčený podle tohoto zákona proti úrazu pojištěn či nikoli, však se rozsudek vůbec neobírá. Tento zákon má však ještě další ustanovení, jež je v souzeném případě důležité pro řešení otázky, zda obžalovaný splnil podmínku § 531 b) tr.

zák. či nikoli. Ustanovuje totiž v 1. odst. § 45: »Jestliže podnikatel způsobil úraz úmyslně nebo hrubým zaviněním, je zavázán nahraditi pojišťovně veškeré odškodné, které pojišťovna bude podle tohoto zákona vypláceti.« Nahradila-li Dělnická úrazová pojišťovna vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle citovaného zákona pojištěn proti úrazu, matce usmrčeného výdaje, o nichž se rozsudek zmiňuje, jest tuto pojišťovnu pokládati za trestným činem obžalovaného poškozenou. Obžalovaný, jenž způsobil podle rozsudkového zjištění smrtelný úraz usmrčeného nedbalostí podle § 335 tr. zák., byl za onoho předpokladu povinen dáti řečené pojišťovně náhradu podle citovaného ustanovení § 45 zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888; neboť hrubé zavinění, o němž se toto ustanovení zákona zmiňuje, nepředpokládá hrubší zavinění než jest nedbalost podle § 335 tr. zák. (rozh. čís. 8415 Sb. n. s. a rozh. víd. nejv. s. ze dne 2. listopadu 1892, čís. 11.343). Nahradila-li tedy Dělnická úrazová pojišťovna matce usmrčeného výdaje v rozsudku uvedené a nedal-li obžalovaný této pojišťovně podle svých sil náhradu po rozumu § 531 b) tr. zák., nenastalo promlčení trestného činu obžalovanému za vinu dávaného. Nežádala-li snad pojišťovna na obžalovaném náhradu, nemůže to nic měniti na tom, že podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák. nebyla obžalovaným splněna. Podmínkou promlčení je skutečná náhrada škody; nestačí, že se poškozený vzdal nároku na náhradu škody nebo jej dosud neuplatňoval (rozh. čís. 2400 sb. nejv. s. a rozh. čís. 2436 víd. sb.). Z toho, co uvedeno, plyne, že řešení otázky, zda je v souzeném případě splněna podmínka promlčení podle § 531 b) tr. zák., závisí v souzeném případě na zjištění, zda Dělnická úrazová pojišťovna nahradila matce usmrčeného vzhledem k tomu, že usmrčený byl podle zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 pojištěn proti úrazu, výdaje v rozsudku uvedené či nikoli. To však nebylo nalézacím soudem v rozhodovacích důvodech zjištěno.

Čís. 4537.

Při podvodu spáchaném zatažením neshořelých věcí za účelem vyhlášení pojistného i za ně nemusí hodnota věcí těch představovati škodu, která mohla a měla pojišťovně vzejíti.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1932, Zm II 189/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítnuv v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 10. března 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně všech obžalovaných ve výroku o vině jakož i v ostatních výrocích s ním souvisejících podle § 290 tr. ř. z moci úřední jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zrušovací soud se přesvědčil při poradě o zmateční stížnosti, že bylo použito trestního zákona nesprávným jeho výkladem v neprospěch obžalovaných, an rozsudek, uznávaje všechny obžalované vinnými zloči-